

Remissunderlag, nytt statsbidragssystem och nya villkor för folkhögskolan

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har tagit del av remissunderlaget och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattande bedömning

MUCF är i huvudsak positiv till de föreslagna förändringarna. Myndigheten bedömer att ett mer transparent och strukturerat statsbidragssystem, i kombination med tydligare villkor, kan bidra till stärkt kvalitet, ökad likvärdighet och förbättrade möjligheter till uppföljning. Förslagen bedöms sammantaget kunna stärka folkhögskolans roll som en viktig aktör för bildning, inkludering och ungas etablering i samhället.

Övergripande ekonomiska och organisatoriska utmaningar och möjligheter

MUCF bedömer att det nya fördelningssystemet innebär både möjligheter och utmaningar. Bland möjligheterna märks ökad förutsägbarhet och tydlighet i resursfördelningen, vilket kan stärka planeringsförutsättningarna för huvudmän och verksamheter. Ett mer transparent system kan också bidra till ökad legitimitet och underlätta uppföljning och analys av hur statsbidraget används.

Samtidigt kan förändringarna innebära organisatoriska anpassningar, särskilt för folkhögskolor med begränsade administrativa resurser. Det kan uppstå behov av att utveckla interna system för uppföljning, dokumentation och kvalitetssäkring. Ekonomiskt kan vissa aktörer påverkas olika beroende på hur deras verksamhet är sammansatt, vilket ställer krav på omställningsförmåga.

Höjning av lärartäthet för allmän kurs

MUCF ser positivt på ambitionen att stärka kvaliteten i allmän kurs genom ökad lärartäthet. Detta kan bidra till bättre pedagogiskt stöd, ökad måluppfyllelse och stärkt

individ Anpassning, vilket är särskilt viktigt för deltagare som står långt från utbildning och arbetsmarknad.

Samtidigt kan höjningen innebära ekonomiska och kompetensförsörjningsmässiga utmaningar, särskilt i ett läge där tillgången på behöriga lärare är begränsad. Det kan även påverka mindre folkhögskolors möjligheter att bedriva verksamhet i nuvarande omfattning.

Borttagande av krav på lärartäthet i särskilda kurser

MUCF bedömer att ett borttagande av kravet på lärartäthet i särskilda kurser kan skapa ökad flexibilitet och möjliggöra pedagogisk utveckling och profilering. Det kan ge folkhögskolorna bättre förutsättningar att anpassa utbildningarna efter deltagarnas behov och kursens karaktär.

Samtidigt finns en risk för variation i kvalitet mellan olika verksamheter. Det är därför angeläget att folkhögskolorna fortsatt säkerställer god pedagogisk kvalitet och att uppföljningen av verksamheten är ändamålsenlig.

Villkor om organisation för deltagarhälsa

MUCF ser positivt på införandet av villkor om deltagarhälsa. En stärkt struktur för deltagarhälsa kan bidra till ökad genomströmning, förbättrade studieresultat och ett mer inkluderande lärandemiljö. Detta är särskilt betydelsefullt för unga med olika former av stödbehov.

Införandet kan dock innebära organisatoriska och resursmässiga utmaningar, särskilt för mindre aktörer. Det kan finnas behov av kompetensutveckling och samverkan med andra aktörer, exempelvis elevhälsa, hälso- och sjukvård samt civilsamhällesorganisationer.

Krav på att minst hälften av verksamheten ska genomföras på plats

MUCF bedömer att ett sådant krav kan stärka den sociala och pedagogiska kvaliteten i utbildningen, då folkhögskolans styrka ofta ligger i det fysiska mötet och den gemensamma lärandemiljön.

Samtidigt kan kravet innebära minskad flexibilitet och påverka möjligheten att nå vissa målgrupper, exempelvis deltagare i glesbygd eller med behov av distanslösningar. Det är därför viktigt att tillämpningen av kravet möjliggör viss anpassning utifrån olika målgruppers förutsättningar.

Implementering och behov av stöd

MUCF bedömer att de nya villkoren i huvudsak är möjliga att implementera inom den givna tidsplanen, förutsatt att det finns tillräcklig tydlighet i regelverk och vägledning.

Ett nära samarbete mellan Folkbildningsrådet och berörda aktörer bedöms vara centralt för ett framgångsrikt genomförande.

Avslutande synpunkter

Sammanfattningsvis ser MUCF positivt på reformens inriktning och bedömer att den kan bidra till att stärka kvalitet, likvärdighet och transparens inom folkhögskolan. Samtidigt är det viktigt att genomförandet sker med hänsyn till verksamheternas olika förutsättningar och att dialogen med sektorn fortsätter. MUCF bedömer att övergångsreglerna utgör en viktig förutsättning för ett välfungerande införande av det nya statsbidragssystemet. En successiv implementering skapar bättre möjligheter för folkhögskolorna att anpassa sina verksamheter, både organisatoriskt och ekonomiskt, utan att det påverkar kvaliteten negativt.

I detta ärende har generaldirektör Magnus Jägerskog beslutat. Remissamordnare Kenneth Condrup har varit föredragande.

Magnus Jägerskog
Generaldirektör

Kenneth Condrup
Remissamordnare